

Sygn. akt VI U 2754/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: M. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 1 października 2014 r., znak: (...) - (...)

w sprawie: M. A.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. A. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2014 r. do dnia 31 października 2017 r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,
- 3) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 j.t.), odmówił przyznania ubezpieczonemu M. A. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1.10.2014 r. na dalszy okres. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 23.09.2014 r. nie stwierdziła niezdolności ubezpieczonego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony B. A., który wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż jego stan zdrowia nie rokuje odzyskania zdolności do pracy i jest nadal osobą niezdolną do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. A. (ur. (...)), wykonujący zawód operatora żurawii wieżowych, robotnika budowlanego, był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie do dnia 30.09.2014 r. W wyniku rozpoznania wniosku ubezpieczonego z dnia 4 lipca 2014 r. o rentę z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 12.08.2014 r. stwierdził, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31.10.2016 r. Komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 23.09.2014 r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

- okoliczności bezsporne

W celu zweryfikowania ustaleń dokonanych przez organ rentowy Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: neurologa, endokrynologa, pulmonologa i specjalisty medycyny przemysłowej.

Biegli po zapoznaniu z dokumentacją medyczną, zebraniu wywiadu i przeprowadzeniu badania rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- Cukrzycę typu 2 leczoną insuliną i tabletkami z polineuropatią

cukrzycową.

- Nadciśnienie tętnicze.
- Przewlekłą niewydolność kręgowo-podstawna.
- Chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa z przewlekłym zespołem bólowym szyjnym i lędźwiowo-krzyżowym.
- Zespół cieśni nadgarstka prawostronny.
- Przebytą, wyleczoną gruźlicę płuc.

Na podstawie przeprowadzonych badań sądowno-lekarskich i po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską zawartą w aktach sprawy i ZUS oraz dostarczoną przez badanego biegli stwierdzili, iż stan jego zdrowia upośledza sprawności organizmu w stopniu powodującym nadal okresową częściową niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Biegli wskazali, że od 3-ch lat ubezpieczony jest leczony kardiologicznie z powodu nadciśnienia tętniczego. Prawdopodobnie w grudniu 2011r. ubezpieczony przebył udar mózgu, w przebiegu którego doszło do przewlekłej niewydolności kręgowo-podstawnej. Rozwinęła się też cukrzyca, aktualnie leczona insuliną z polineuropatią cukrzycową i zespołem metabolicznym. Współistnieje choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa z zaostrzeniami objawowych zespołów bólowych. Biegli uznali, że w stanie zdrowia ubezpieczonego nie nastąpiła poprawa i jest on nadal okresowo częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji od daty ustania poprzedniego świadczenia tj. od 01.10.2014r. na okres dalszych 3-ch lat do 10.2017r.

Przyczyną tej niezdolności są, zdaniem biegłych, schorzenia wymienione w rozpoznaniu.

Biegli podzielili orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS i nie zgodzili się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS.

- dowód: opinia biegłych z dnia 5.08.2015 r. (k. 23-24 akt sądowych).

Po zapoznaniu się z opinią wydaną przez biegłych, organ rentowy złożył pismo procesowe, w którym poinformował, iż wnosi zastrzeżenia do w/w opinii. Organ rentowy podniósł, iż nie podziela opinii biegłych lekarzy o częściowej niezdolności do pracy, bo Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS nie podziela stanowiska Biegłych o występowaniu

u ubezpieczonego częściowej niezdolności do pracy. Cukrzyca leczona małymi dawkami insuliny 2 x dziennie + Metformax SR 500 lx 1 , kontrolowana. Biegli nie wykazali cech niewyrównania cukrzycy.

Nadciśnienie tętnicze kontrolowane z osiągnięciem dobrych wyników, co potwierdzają kontrolne pomiary RR (zeszyt samokontroli ubezpieczonego-RR 136/79,119/68,109/79). Nadciśnienie bez cech zajęcia serca co potwierdza wynik badania echo serca z prawidłową funkcją skurczową lewej komory EF 65% i bez zaburzeń funkcji rozkurczowej, co także nie uzasadnia długotrwałej niezdolności do pracy. Biegli nie wykazali niewydolności krążenia.

Z kolei schorzenie kręgosłupa w okresach zaostrzeń dolegliwości może być leczone w ramach czasowej niezdolności do pracy. Biegli nie wykazali tak istotnych objawów neurologicznych w przebiegu przewlekłej niewydolności krążenia mózgowego- bez patologii objawów neurologicznych, próby mózdkowe w normie co też nie uzasadnia stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonego.

W związku z powyższym, organ rentowy wniosł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej a w przypadku odmowy temu wnioskowi, o oddalenie odwołania.

W opinii uzupełniającej wydanej w związku z zastrzeżeniami pozwanego organu rentowego, biegli podtrzymali wydane orzeczenie, nadto wskazali, iż u ubezpieczonego wiodącym schorzeniem jest cukrzyca, która dotyczy również innych narządów, w tym układu nerwowego i układu krążenia z objawami przewlekłej niewydolności kręgowo-podstawnej i przebytego udaru mózgu. Zdaniem biegłych nadciśnienie tętnicze z zajęciem serca również jest częściowo związane z cukrzycą i jej wpływem na układ angiotensyna-renina.

- dowód: opinia uzupełniająca k. 46akt sądowych

Ubezpieczony zgodził się z wnioskami opinii biegłych oraz dołączył wyniki aktualnych badań, które Sąd przekazał biegłym wraz z zastrzeżeniami organu rentowego, który w piśmie z dnia 2.12.2015 r. wskazał, że w orzeczeniu lekarskim z dnia 05.08.2015 r. brak określenia stopnia dysfunkcji z powodu stwierdzanych schorzeń, które powodowałyby długotrwałą niezdolność do pracy. Natomiast sam fakt zaistnienia schorzenia nie jest przyczyną tej niezdolności ponadto biegli medycyny przemysłowej, pulmonolog, chorób wewnętrznych, neurolog wymieniając przyczyny niezdolności do pracy uznali za jedną z nich wyleczoną, przebytą gruźlicę płuc. Pozwany wniosł o dopuszczenie dowodu z opinii II zespołu biegłych lekarzy sądowych w przypadku odmowy temu wnioskowi- o oddalenie odwołania.

W kolejnej opinii uzupełniającej wydanej w dniu 24 .02.2016 roku biegli wskazali, iż odpowiedzieli na pytania zadane przez Sąd w postanowieniu z dnia 12.11.2014r., i stwierdzili, iż powód jest nadal okresowo częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji - bez poprawy w stanie zdrowia od ostatniego badania. Przyczyną niezdolności są schorzenia układu krążenia, głównie zaburzenia w zakresie krążenia mózgowego oraz objawy polineuropatii.

Biegli powołali się na objawy ubytkowe stwierdzone u ubezpieczonego podczas badania sądowno-lekarskiego oraz w badaniach zawartych w aktach sprawy: w tym prowadzącego lekarza neurologa (zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 11.08.2014r. (k-1 akt ZUS) oraz z leczenia szpitalnego (k-5 akt ZUS).

Przebieg schorzenia według biegłych ma charakter postępujący i rokowanie co do odzyskania zdolności do pracy jest niepewne.

- dowód: opinia uzupełniająca k. 77 akt sądowych

Po zapoznaniu się z opinią uzupełniająca, pozwany ponownie wniosł do niej zastrzeżenia, w których wskazał, iż nie podziela stanowiska biegłych, bo opinia nie wyjaśnia wszystkich zastrzeżeń i wniosł o przeprowadzenie dowodu z opinii II zespołu biegłych bądź oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie spór dotyczył tego, czy ubezpieczony spełnia przesłankę dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1440 j.t.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt. 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 w/w ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 w/w ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 wymienianej ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W rozpoznawanej sprawie Sąd podzielił stanowisko biegłych sądowych co do dalszej częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonego, zaprezentowane w opinii wydanej w niniejszej sprawie. Sąd uznał powyższą opinię za wyczerpującą, poddającą wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonego w odniesieniu do jego możliwości zawodowych i braku poprawy w stanie zdrowia. Opinia biegłych w sposób jasny i stanowczy odnosi się do stanu zdrowia ubezpieczonego i wyjaśnia na czym polegają ograniczenia w wykonywaniu pracy. Powyższa opinia została szczegółowo uzasadniona, a ponadto wnioski w niej zawarte nie nasuwały wątpliwości co do jej trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli są doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego. Opinię wydali po zapoznaniu się z wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczonego. Stanowisko swoje fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnili. Wbrew twierdzeniom pozwanego organu, w sprawie nie zachodziły przesłanki do dalszego prowadzenia w sprawie postępowania dowodowego i powoływania w sprawie nowego zespołu biegłych, bowiem biegli odpowiedzieli na zastrzeżenia organu rentowego w opinii podstawowej i opiniach uzupełniających, stąd dalsze postępowanie było zbędne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter kontrolny, służy badaniu prawidłowości decyzji organu rentowego i nie może polegać na zastępowaniu tego organu w wydawaniu decyzji ustalających świadczenie z ubezpieczeń społecznych. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2007 r., I UZP 1/07, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 323). Z tego powodu sąd co do zasady nie może we własnym zakresie ustalać prawa do świadczenia, a ujawniona w trakcie postępowania sądowego zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego jako przesłanka niezdolności do pracy warunkująca prawo do renty, nie może prowadzić do uznania kontrolowanej decyzji za wadliwą i do jej zmiany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2005 r., I UK 382/04, LEX nr 276245). W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, LEX nr 272581). Stąd też postępowanie dowodowe przed sądem w sprawie o świadczenie uzależnione od niezdolności ubezpieczonego do pracy powinno zmierzać do ustalenia, czy w dacie orzekania przez organ rentowy po stronie ubezpieczonego występowały w tym zakresie wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie świadczenia. Sąd nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodów w celu ustalenia niezdolności do pracy, która miała powstać po wydaniu zaskarżonej odwołaniem decyzji odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 152/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 273). Biegli sądowi, przeprowadzający na zlecenie sądu badanie stanu zdrowia ubezpieczonego, nie zastępują lekarza orzecznika ani komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jedynie zgodnie z posiadaną przez nich wiedzą specjalistyczną poddają merytorycznej ocenie trafność wydanego orzeczenia o zdolności do pracy lub jej braku.

Zdaniem Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy, wynik badania elektroneurofizjologicznego z lipca 2015 r. potwierdza istniejące u ubezpieczonego schorzenia z powodu których ubezpieczony przebywał wcześniej na rencie z tytułu niezdolności do pracy, zaś biegli sądowi wydający opinię w niniejszej sprawie nie stwierdzili poprawy w stanie zdrowia ubezpieczonego. Tym samym zastrzeżenia organu rentowego nie zasługują na uwzględnienia. Podkreślenia wymaga, że opinia biegłych jest zgodna co do zasady z orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS, który w swoim orzeczeniu też uznał, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy.

Mając na względzie powyższą argumentację Sąd uznał, iż ubezpieczony spełnia wszystkie warunki dla przyznania mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016r.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy nie zaistniały podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Biegli sądowi orzekali także w oparciu o elektroneurofizjologiczne lipca 2015 r., które ubezpieczony uzyskał już po wydaniu zaskarżonej decyzji. Z uwagi na powyższe w punkcie 2 wyroku stwierdzono, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, zgodnie z art. 118 ust 1a ustawy emerytalnej.

O kosztach zastępstwa prawnego orzeczono w myśl art.98 k.p.c.

SSO Ewa Milczarek